KULLEĠĠ SAN NIKOLA

L-EŻAMIJIET TA' NOFS IS-SENA – LIVELL PRIMARJU

Frar 2013

IS-SITT SENA	IL-MALTI (IL-QARI)	Il-ĦIN: ĦAMSIN MINUTA

L-Isem u l-Kunjom: ____________________ Il-Klassi: _______

Il-Marki: 30 marka

L-Ewwel Taqsima **10 marki**

Aqra dan l-avviż u aħdem l-eżerċizzji ta' warajh.

Radju Festiv
l-Istazzjon Tiegħek

Minn nhar it-Tnejn 10 ta' Marzu, Radju Festiv ser ikun qed ixandar fuq skeda speċjali għal żmien il-festa ta' San Silvestru.

F'din l-iskeda nsibu ħafna programmi varji kemm ta' mużika, programmi ta' marċi brijużi, programmi reliġjużi kif ukoll għat-tfal. Tistgħu tisimgħu ukoll programmi ta' informazzjoni marbuta mal-patrun u mar-raħal ta' Ħal Vestru fost oħrajn.

Inwasslulkom ukoll l-attivitajiet li jkunu qed isiru fir-raħal tagħna marbuta mal-festa ta' San Silvestru.

Għal aktar informazzjoni żuru s-sit ta' Radju Festiv www.radjufestiv.mlt fejn hemm tistgħu ssibu skeda dettaljata kif ukoll tistgħu ssegwu xandiriet diretti tal-programmi u l-attivitajiet li jkunu qed jiġu mxandra fuq il-frekwenza 98.3 FM *Stereo*.

A. Imla l-vojt f'din it-tabella billi tieħu l-informazzjoni mitluba mill-avviż. L-ewwel waħda lesta. (3 marki)

Isem l-istazzjon: *Radju Festiv*
Frekwenza: _______________
Data tal-ftuħ: _______________
Raħal minn fejn ixandar: _______________

B. Imla l-vojt billi ssib il-kelma t-tajba mill-programm. (3 marki) L-ewwel waħda lesta.

1. Dan l-istazzjon se jxandar fi żmien ***il-festa***.
2. Jixxandru programmi ________________ għal gosti ta' kulħadd.
3. Programm minnhom huwa dwar il-________________ tar-raħal.
4. Is-________________ tal-istazzjon Radju Festiv hu www.radjufestiv.mlt

Ċ. Immarka t-tweġiba t-tajba billi tagħmel sinjal ✓ fil-kaxxa.
L-ewwel waħda lesta. **(4 marki)**

		Veru	Falz	Ma ssemmietx
1.	Ir-radju se jibda jxandar nhar it-Tnejn 10 ta' Marzu.	✓		
2.	Radju Festiv ser ikun qed ixandar fuq skeda speċjali għal żmien il-Karnival.			
3.	Mis-sit tal-istazzjon tista' ssegwi l-iskeda kollha.			
4.	Dan l-istazzjon se jdum ixandar xahar sħiħ.			
5.	Il-programmi huma kollha dwar il-festa tar-raħal.			

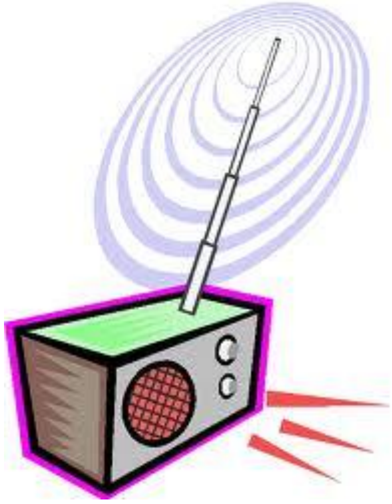

It-Tieni Taqsima **20 marka**

Aqra din l-informazzjoni u aħdem l-eżerċizzji ta' wara.

<u>Logħob Tradizzjonali Malti</u>

L-Ewwel Parti

In-nies minn dejjem ippruvat issib modi kif tqatta' l-ħin liberu tagħha. Fl-antik, in-nies kellhom bosta passatempi, fosthom l-għana, it-tlielaq taż-żwiemel, il-festi, is-sajd, il-kaċċa, il-ħanut tax-xorb u t-tombla fost oħrajn. Dawn in-nies kellhom dawn il-passatempi għax qabel la kien hawn televiżjoni, la ċinema, la radju, la kompjuter biex jilagħbu u lanqas kien hawn ċertu sports li qed naraw f'dawn iż-żminijiet, bħal tlielaq tal-karozzi. ***(par. 1)***

Madankollu, għalkemm issa għandna dawn il-passatempi moderni, xi wħud minn dawk l-antiki għadhom jinstabu. Xi wħud minnhom baqgħu l-istess u oħrajn, bħal per eżempju, il-mod kif sirna niċċelebraw il-festi, inbidlu xi ftit. ***(par. 2)***

It-tfal fl-antik kellhom il-logħob u taqbiliet oriġinali li wħud minnhom evolvew mill-imgħoddi. F'dawk iż-żminijiet, it-tfal ma kellhomx kompjuters jew ġugarelli sofistikati oħra. Billi ma kienx hawn id-dawl elettriku kollox kien jibda u jispiċċa mad-dawl tax-xemx. It-tfal kienu

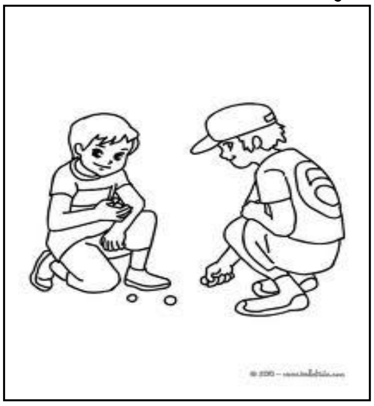

jgħaddu ħafna ħin jilagħbu barra. Kienu jilagħbu l-boċċi, noli, iż-żibeġ, il-passju, u x-xixu. Fis-sajf kienu jtajru t-tajra magħrufa wkoll bħala l-ħamiema. Kienu anke jagħmlu dgħajjes bil-pal tal-bajtar. Hija sfortuna li ħafna minn dawn il-logħbiet u taqbiliet qed jintesew. ***(par. 3)***

A. Immarka t-tweġiba t-tajba billi tagħmel sinjal [√] fil-kaxxa.
(3 marki)

1. Illum il-logħob fuq il-kompjuter ħa post

a.	il-logħob tradizzjonali.	
b.	ix-xogħol.	
ċ.	il-mistrieħ.	

2. Il-logħob fit-toroq kien jispiċċa

a.	filgħodu.	
b.	ma' nżul ix-xemx.	
ċ.	fis-sebgħa.	

3. Iż-żibeġ u l-boċċi huma logħob

a.	modern.	
b.	tradizzjonali.	
ċ.	ħafif.	

1. **Ikteb għal min jew għal xiex qed jirreferu.** (2 marki)

a. tqatta' l-ħin liberu tagħ**ha** *(par.1)*: **ha** tirreferi _______________

b. għad**hom** jinstabu *(par.2)*: **hom** tirreferi _______________

2. Mill-**ewwel paragrafu**, sib kelma li hi **l-maqlub** tal-kelma **modern**.

______________________________ **(marka)**

3. Mit-**tieni paragrafu**, sib kelma fil-**Plural Sħiħ**.

______________________________ **(marka)**

4. Agħti kelma oħra flok il-kelma ***evolvew (par. 3)***

______________________________ **(marka)**

Kompli aqra l-informazzjoni u aħdem l-eżerċizzji ta' wara.

It-Tieni Parti

Il-passju kienet logħba popolari ħafna fost it-tfal. Qabel kont tara ħafna tfal jilagħbu din il-logħba barra fit-toroq peress li dak iż-żmien ma tantx kien hawn traffiku. Il-logħba tintlagħab billi l-ewwel tpinġi l-kaxxi mal-art bil-ġibs jew b'xi ġebla u tikteb fihom in-numri mill-1 sad-9. Imbagħad tibda billi titfa' l-ġebla fil-kaxxa numru 1. Taqbeż b'sieq waħda fuq kull kaxxa, san-numru 9, tiġbor il-ġebla u terġa' lura mingħajr ma tirfes il-linji tal-kaxxi. Il-logħba tkompli billi titfa' l-ġebla fit-tieni kaxxa u tirrepeti l-proċess. Jekk tirfes il-linji jew tixħet il-ġebla fil-kaxxa l-ħażina, titlef postok u jkompli xi ħaddieħor. Ir-rebbieħ ikun min jilħaq in-numru 9 l-ewwel. ***(par.4)***

F'logħba oħra grupp ta' tfal kienu joqogħdu bil-wieqfa jew bil-qiegħda f'forma ta' ċirku jħarsu 'l ġewwa. Wieħed mit-tfal jibqa' barra miċ-ċirku, iżomm ġebla żgħira f'idu u kollha jkantaw:

"Iż-*żunżana ddur iddur,*

fuq il-bejt tal-kaċċatur,

meta tasal fuq il-bejta,

tagħmel Żinn, Żann, Żunn!"

Sadattant, min ikollu l-ġebla f'idu jqegħedha bil-moħbi wara xi ħadd u jibda jdur maċ-ċirku minn barra. Meta dak li jkollu l-ġebla warajh jinduna biha, irid iqum u jiġri madwar iċ-ċirku jipprova jaqbad lill-ewwel tifel qabel ma dan jeħodlu postu fiċ-ċirku. Jekk ma jirnexxilux, ikun imiss lilu jqiegħed il-ġebla wara xi ħadd filwaqt li l-bqija tat-tfal jirrepetu l-kant. ***(par.5)***

Żgur li hemm ħafna aktar logħob u tradizzjonijiet li tafu bihom intom. Illum il-ġurnata għadek tara xi bniet jilagħbu l-passju jew xi subien jilagħbu l-boċċi. Il-logħba *ħarba* għadha popolari sal-lum mat-tfal Maltin. Illum din il-logħba ngħidulha *Catch*. Tajjeb li dawn it-tradizzjonijiet inkompluhom u ma ninsewhomx għaliex dawn huma wirt li ħallewlna missirijietna u li aħna għandna ngħadduhom lil uliedna. B'hekk dawn it-tradizzjonijiet ma jmutux. ***(par.6)***

(addattata minn www.bov.com/filbank/documents/YSANewsletterJul07.pdf)

B. Wieġeb dawn il-mistoqsijiet <u>fi kliemek</u> u fil-qosor.

1. Għalfejn fl-imgħoddi kien iktar faċli li tilgħab il-passju fit-triq milli llum? ***(par.4)***

____

____ **(2 marki)**

2. Xi trid tagħmel l-ewwel biex tilgħab il-logħba tal-passju? ***(par.4)***

____

____ **(2 marki)**

3. Għaliex hu tajjeb li dawn it-tradizzjonijiet ma jispiċċawx? ***(par.6)***

____

____ **(2 marki)**

Issa, aħdem dan li ġej:

4. Aqta' linja taħt il-partiċella t-tajba f'din is-sentenza. **(marka)**

Il-logħba tal-passju għadha ***(għall- , għal- , għal)*** qalb ħafna tfal.

5. Minn **paragrafu sitta**, sib in-nom li joħroġ mill-verb ***nilagħbu.***

____________________ **(marka)**

Ċ. Agħti l-informazzjoni mitluba mis-silta *Logħob Tradizzjonali Malti*:

1. Ikteb **żewġ passatempi tradizzjonali** u tnejn oħra **moderni** li jissemmew fis-silta. **(2 marki)**

tradizzjonali	moderni
a)	a)
b)	b)

2. Għaliex taħseb li l-logħob tradizzjonali m'għadux daqshekk popolari mat-tfal Maltin? **(2 marki)**

____

____

____

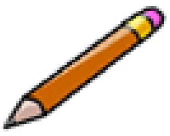

TMIEM IL-KARTA